

Inspiratiegids '25

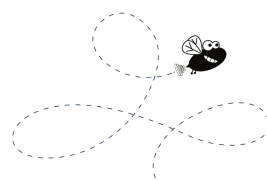
Schatten van Vlieg

Hoe maak ik
een **schattenzoektocht**?

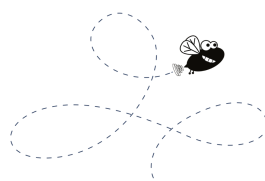

Inhoudstafel

Welkom	4
1. Je eerste keer Schatten van Vlieg	5
2. Doel van de opdrachten	5
3. How to: een schattenzoektocht maken	5
3.1.3 Het vinden van de schat	8
3.1.4 De vorm van de opdrachten	11
3.1.5 De aard en inhoud van de opdrachten	12
3.1.6 Wat nadat de schat is gevonden?	13
3.2 Een verrassende vorm	14
3.2.1 Formaat	14
3.2.2 Kleurgebruik	15
3.2.3 Lay-out	15
3.2.4 Afbeeldingen	16
3.2.5 Tekst	16
3.2.6 Digitaal	16
4. Opdrachten verzinnen	17
4.1 Leuke klankopdrachten	18
4.1.1 Luisterbingo	18
4.1.2 Ik hoor, ik hoor wat jij niet hoort.	18
4.1.3 Danshoekje	19
4.1.4 Voetenlawaai	19
4.1.5 Het mooiste geluid van je gemeente	19
4.1.6 De geluiden van je collectie	20
4.1.7 Doos vol klank	20
4.1.8 Welke stem hoort bij welk voorwerp?	21
4.1.9 Klankmassage	21
4.1.10 Experimenteren met afvalmateriaal van jouw locatie	22
4.1.11 Klanksnoezelhoekje	22
4.1.12 Geluidenquiz	23
4.1.13 Denk-beeldig geluid	23
4.1.14 Allo allo? Bekertjestelefoon	24

4.1.15 De geluiden van de stad - horen met je ogen	25
4.1.16 De klank van de cover	25
4.1.17 Ssssslaapverwekkende woorden	26
4.1.18 Kazoo-concertje	26
4.1.19 Fluistertaal: liplezen en gebarentaal	27
4.1.20 Klank na klank, stap voor stap	28
4.2 Inspiratievoorbeelden	29
4.2.1 Een componist met een vreemd idee	29
4.2.2 Opblaasmuziek	29
4.2.3 Eens diep luisteren	30
4.2.4 De wereld als muziek	30
4.2.5 Zichtbaar geluid	31
4.3 Zelf opdrachten maken	31
5. Een zoektocht voor het hele gezin	33
5.1 Vijf praktische tips	33
5.2 Opdrachten met verschillende moeilijkheidsgraad	34
6. Organiseer een try-out	37
7. Educatieve hulplijnen	37
8. Samenwerken met partners	41
9. Communiceren over je zoektocht	41
10. Belangrijke deadlines	41
11. Vragen	41

Welkom

Schatten van Vlieg 2025 komt eraan! Met deze laagdrempelige zomeractie moedigen we families aan om eropuit te trekken in de zomervakantie en samen het vrijetijdsaanbod in hun buurt te ontdekken. **Het is de ideale manier om jouw locatie extra in de verf te zetten bij families met kinderen tot en met 12 jaar.**

Hoor jij wat ik hoor?

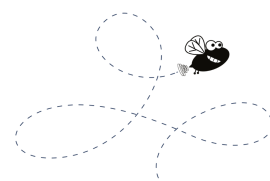
Om jullie te inspireren, focust Schatten van Vlieg elk jaar op een van de zintuigen. We kiezen bewust voor zintuigen omdat ze universeel zijn, vertrekken vanuit het kind en toepasbaar zijn op alle locaties en voor alle leeftijden. In **2025** staat het zintuig 'horen' centraal. **Geluid is overal om ons heen en het is vaak iets wat we onbewust ervaren. Dit jaar worden kinderen uitgedaagd om hun oren wijd open te zetten en aandacht te schenken aan alle geluiden die ze horen, van het fluisteren van de wind tot de melodieën van muziek.** Dit is je kans om bezoekers je locatie op een unieke manier te laten ervaren. Je zal zien: na Schatten van Vlieg hebben ze jouw locatie echt in hun oren geknoopt!

Blijf verrassen

We weten dat een schattenjager gemiddeld 3 jaar deelneemt aan Schatten van Vlieg. Dit betekent dat je elk jaar zowel nieuwe deelnemers als ervaren schattenjagers op je locatie verwelkomt, je moet dus blijven verrassen! **Door elk zintuig om de vijf jaar te hernemen, laten we genoeg tijd tussen én houden we de actie kwalitatief en betaalbaar.** Je kan je zoektocht van 5 jaar geleden hernemen en verbeteren. Zo bespaar je tijd en kan je het materiaal hergebruiken.

Laat van je horen met deze inspiratiegids

Hoe ga je aan de slag met het thema klank? Hoe ziet zo'n zoektocht eruit? En hoe maak je leuke opdrachten? Deze gids helpt je om je zoektocht vorm te geven en biedt tal van praktische tips en voorbeeldopdrachten voor een onvergetelijke zoektocht. Alle voorbeelden zijn vrij te gebruiken en mogen natuurlijk aangepast worden om de troeven van jouw organisatie extra in de kijker te zetten.

1. Je eerste keer Schatten van Vlieg

Neem je voor de eerste keer deel? Dan kan je alles over Schatten van Vlieg nalezen op [de pagina voor nieuwe schattenmakers](#). In vijf stappen gidsen we je door je eerste verkenningstocht.

Heb je nog vragen? Neem dan zeker een kijkje in onze [veelgestelde vragen-lijst](#) voor meer informatie en handige tips.

2. Doel van de opdrachten

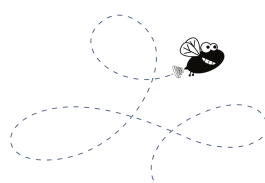
Door samen kunst, cultuur en vrije tijd te beleven, leren (groot)ouders, tantes, peters, ... **een kind op een andere manier kennen**. Samen genieten, verwonderd zijn, nieuwe werelden ontdekken, ... Met Schatten van Vlieg staan we voor de mooie uitdaging om zoektochten te maken die **verbondenheid** versterken, met **aandacht voor creativiteit en interactie**.

Door deelname aan Schatten van Vlieg leren families jouw locatie kennen als een toffe plek. Het doel van de actie is dus niet om kennis over te brengen, maar om het kijkgedrag en de beleving van families te verscherpen en verdiepen. Daarbij zetten **we de deur open voor creatieve en diverse opdrachten**.

3. How to: een schattenzoektocht maken

Een schattenzoektocht kun je beschouwen als een creatieve rondleiding door jouw cultuurhuis. Door opdrachten uit te voeren tijdens de route, komen families uiteindelijk bij de verstopplaats van de schatkist. **Het is dus aan jou om creatieve en prikkelende opdrachten te bedenken!**

We zetten je hieronder graag op weg om ervoor te zorgen dat jouw zoektocht en Schatten van Vlieg-zomer een succes wordt.

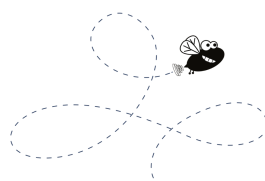
3.1 Een verrassende inhoud

3.1.1 Wie zijn je schattenjagers?

- **Bepaal eerst je doelgroep en stem je opdrachten op hen af.** Bereik je liever jonge of oudere kinderen? Of beide?
- Kies je ervoor om een zoektocht te maken die alle leeftijden aanspreekt, probeer dan opdrachten te verzinnen waarbinnen **verschillende moeilijkheidsgraden** vervat zitten.
- Gaan de kinderen op jullie locatie op schattenjacht met hun (groot-)ouders? In dat geval kun je een **interactieve familiezoektocht** organiseren waarbij (groot)ouders en kinderen samenwerken, elkaar uitdagen of waarbij de kinderen de leiding nemen.
- Organiseer een **try-out** om je schattenzoektocht uit te testen. Nodig een groep families of kinderen uit die nog niet eerder jouw locatie hebben bezocht. Zo krijg jij voor je zoektocht een **kritisch testpanel** op bezoek én leg je contact met een publiek dat je nog niet bereikt.

3.1.2 De opbouw en vorm van je zoektocht

- Blijf binnen je **eigen mogelijkheden**. Ook met weinig budget en mankracht kan je een leuke zoektocht in elkaar steken!
- Geef structuur aan je zoektocht door in **verschillende stappen/onderdelen** te werken. Probeer die stappen ook duidelijk te communiceren naar de schattenjagers en hun (groot-)ouders. Geef de schattenjagers bijvoorbeeld een expliciet stappenplan, zorg voor duidelijke signalisatie, ...

[Bib Haaltert](#)

[Bib Leopoldsburg](#)

- **Stem het aantal opdrachten af op je locatie.** Blijft de gemiddelde bezoeker niet lang op je locatie, hou het dan kort en pittig. Je kan ook een verkorte versie van de zoektocht voorzien. Geef aan welke opdrachten de schattenjagers kunnen overslaan of maak verschillende paden.
- Blijf de schattenjagers gedurende de hele zoektocht **stimuleren** om de zoektocht tot een goed einde te brengen.

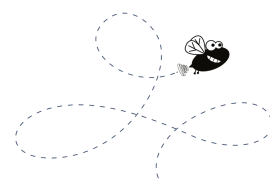

Op SMAAKSAFARI in je dorp!

Gefeliciteerd schattenjager, je bent halverwege de safari!

[Bib Zwiindrecht](#)

Bij de schatkist vind je **nog één opdracht**.
Ga naar het onthaal en bekijk de laatste opdracht.

Bedankt voor jouw bezoek aan KOERS!
Laat ons weten wat je van de zoektocht 'Schatten van Vlieg' vond.
Deel jouw tofste foto's met #koersmuseum en #schattenvanvlieg
... en breng jouw familie en vrienden op de hoogte!

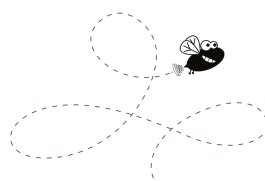
Koersmuseum Roeselare

3.1.3 Het vinden van de schat

- Bedenk hoe de schattenjagers de schat zullen vinden. **Geef je hen een schatkaart, krijgen ze bij elke opdracht een puzzelstuk waarmee ze zelf de schatkaart in elkaar kunnen puzzelen, ...?** Je kunt er ook voor kiezen geen bundel mee te geven en uitleg ter plaatse bij de opdrachten te voorzien. Zorg er in dat geval voor dat er een **duidelijk gemarkeerd pad** is dat de schattenjagers van de ene opdracht naar de andere leidt.

Wat kan je nog doen om de route aan te duiden?

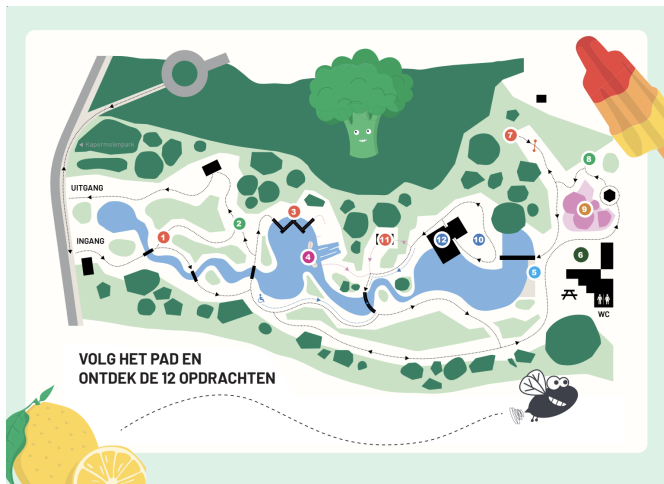
- **Geluidsmodule:** Gebruik een geluidsmodule als richtingaanwijzer. Gepiep van een muis betekent naar links, geblaf van een hond betekent naar rechts.
- **Roosterkaart:** Breng het zoekgebied in kaart en plaats er een rooster over. Onthul de cijfers en letters van het vakje waar de schat zich bevindt via de opdrachten.
- **Kruiswoordraadsel:** Maak als laatste opdracht een kruiswoordraadsel: het woord dat de schattenjagers vormen, onthult de locatie van de schat. Bijvoorbeeld de 'museumtuin'.
- **Coördinaten verzamelen:** Laat de schattenzoekers op hun route coördinaten verzamelen die naar de locatie van de schatkist leiden.
- **Schatkaart:** Ontwerp een schatkaart waarop je de route en verschillende opdrachten markeert.

- **Vlieg-route:** Laat de families een route volgen van Vlieg naar Vlieg. Kleef Vliegen op de grond, op deuren, in de straten, ... Bij de laatste Vlieg vinden ze dan de schatkist.

Neem ook zeker een kijkje bij de [zoektochten van afgelopen jaren](#) voor extra inspiratie en ideeën!

[Japanse Tuin Hasselt](#)

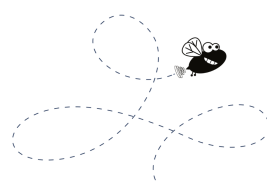

[Kasteel van Gaasbeek](#)

Kinderen komen om een spannende zoektocht te doen. Ze vinden het geweldig om als echte padvindende opdrachten op te lossen of als detectives aanwijzingen te volgen en uiteindelijk de schat te vinden. Zorg er daarom voor dat ze op de laatste locatie een échte, goed verstopte schatkist ontdekken. Dit maakt het avontuur compleet en veel leuker dan simpelweg doorverwezen te worden naar de balie of het onthaal om de schat op te halen.

Mag je zoektocht wat moeilijker? Sluit de schatkist met een **hangslot!**

- Leg bij elke opdracht een **stempel** met een **cijfer**, die de schattenzoekers mogen drukken op hun blad of boekje telkens ze een opdracht hebben

uitgevoerd. Met de uiteindelijke **cijfercombinatie** kunnen ze het hangslot openen.

- Werk je met goed-of-fout-opdrachten, stel dan vragen met **verschillende antwoordmogelijkheden**. Achter elke mogelijkheid staat een cijfer. Als ze alle cijfers vinden, hebben ze de code van het slot gekraakt.
- Om de code toegankelijk te maken voor de jongste bezoekers, kan je ook werken met een **kleurcode**: bij elk antwoord staat een kleur. Op het einde moeten de schattenjagers hun kleurcode voorleggen aan het onthaal. Daar geeft de onthaalmedewerker de laatste tip om de schat te vinden.

TIP: Zorg dat er **voldoende materiaal**

in de schatkist zit voor alle kinderen en vul de kist regelmatig aan. Het spelplezier wordt groter als de schat goed verstopt zit. Er is heel wat herhaalbezoek, dus verstopt de schatkist elk jaar op een andere plaats.

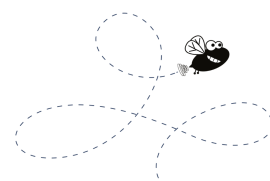

Het belang van een goed verstopte schatkist geven ook de schattenjagers zelf aan:

"Op sommige locaties de eindschatkist nog beter verstoppen. Op sommige plaatsen stond deze gewoon bij de receptie al klaar voor je aan de zoektocht was begonnen."

"We waren helemaal op het einde van de zomer gekomen en er was niet zo héél veel keuze over in de schatkist, maar eigenlijk maakt het ook niet uit: het vinden van de schatkist was al beloning genoeg! :)"

"Nu was er een echte schatkist met een code, vorige keer was dat niet zo, dus dat vond ik nu wel veel beter!"

TIP: Sommige schattenzoektochten op openbare plaatsen krijgen jammer genoeg te maken met **vandalisme**. Hoe kan je dit voorkomen?

- Maak zoveel mogelijk **reclame** voor je schattenzoektocht (bijvoorbeeld via lokale pers en sociale media). Op die manier zijn er meer mensen op de hoogte en is er meer sociale controle.
- Je kan ook **samenwerken** met de gemeente (bv. de Groendienst) of lokale autoriteiten. Zij kunnen je schattenzoektocht opnemen in hun ronde of een oogje in het zeil houden.
- Betrek **buurtbewoners**, buurtverenigingen of lokale vrijwilligers om toezicht te houden. Dit kunnen wandelende vrijwilligers zijn die de schattenzoektocht begeleiden of simpelweg de omgeving in de gaten houden.

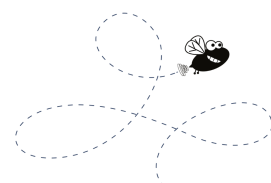
3.1.4 De vorm van de opdrachten

- Laat een **begeleidend personage** de schattenjagers door de opdrachten loodsen. Op deze manier wordt de schattenzoektocht voor de kinderen minder abstract. Heeft je organisatie geen eigen personage of figuur? Je kan altijd Vlieg gebruiken om de kinderen van de ene opdracht naar de andere te brengen!

Hoi schattenjager,

Ik ben Bas Boekel. Ga je mee op schattenjacht?
Neem een schatkaart en volg dan de weg. Zoek
de cijfercode van de schatkist! Bij elke opdracht
vind je een woord.

Vul de woorden aan in de zin op de laatste pagina
en ontdek de cijfercode.

- Leg de opdracht zo **kort** en **helder** mogelijk uit. Gebruik gemakkelijke woorden en korte zinnen.
- Probeer zoveel mogelijk **visueel** te werken. Dan kunnen de allerjongsten en kinderen die nog niet zo goed Nederlands beheersen de schattenzoektocht ook doen!
- Denk ook eens buiten de context van jouw organisatie. Een bib hoeft geen kruiswoordraadsel als rode draad te gebruiken. Een museum hoeft niet te vragen naar het aantal appels op een stilleven. **Kies ook opdrachtvormen die niet standaard bij jouw organisatie horen**, zo hou je de kinderen een hele zoektocht lang geboeid.

3.1.5 De aard en inhoud van de opdrachten

- Plezier staat op nummer één!
- Vertrek vanuit de eigenheid van je locatie en maak gebruik van je collectie.

1 WERELDKAMPIOENEN

Bij een wereldkampioen hoort een gepaste trui. Hoeveel wereldkampioentruitjes zie je hangen?

 truitjes

Hieronder staan vijf drankjes klaar in de kleuren van de regenboog. Welk drankje zou jij kiezen om te drinken en waarom?

☐ blauw ☐ rood ☐ zwart ☐ geel ☐ groen

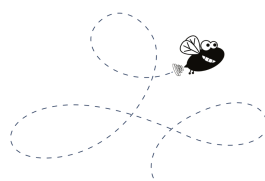
Omdat:

Aan welke groenten/fruit denk je bij het kijken naar de kleuren? Welke smaak zouden die dan hebben? (zout, zoet, zuur of bitter?)

blauw rood zwart geel groen

.....

- Gesloten vragen zijn duidelijk en makkelijk op te stellen, maar komen al snel schools over en laten weinig ruimte voor creativiteit. **Ga voor open vragen of zoek een goede balans tussen open en gesloten vragen. Kinderen vinden het fijn om erop los te fantaseren!**
- Beperk je binnen een opdracht tot één vraag. Meerdere vragen schrikken al gauw af. Bovendien zullen je schattenjagers zo langer stilstaan bij de vraag die wordt gesteld.

- Zorg voor **diversiteit** in je **opdrachten**: van tekenen tot kijken, proeven, luisteren, denken, verzamelen, doen, fantaseren, knutselen, bewegen, ... Kinderen houden bovendien van actieve opdrachten.
- Moedig de schattenjagers aan om **foto's** te nemen. Met de juiste tags maken ze op social media mond-aan-mondreclame voor jouw organisatie. Ontdek leuke ideeën rond het gebruik van social media in de [communicatiegids](#).

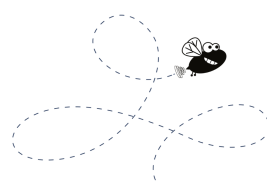
[Jeugdregio Pajottenland](#)

[Bibliotheek Londerzeel](#)

3.1.6 Wat nadat de schat is gevonden?

- Je kan schattenjagers nadien laten nagenieten in een **knutselruimte**. Zo kunnen ze meteen met hun stickervel aan de slag. Je kan er zelfs nog een wedstrijd aan verbinden.
- Wil je een extraatje voorzien? Je kan bijvoorbeeld een **schattenjagersdiploma** uitreiken.
- Moedig schattenjagers of hun ouders aan om de **wedstrijdcode** van op het stickervel in te voeren op [schattenvanvlieg.be](#). Zo maken ze kans op een heerlijk familieweekend!

- Vermeld het **familievriendelijk** aanbod dat op jouw locatie plaatsvindt in de nabije toekomst. Na deze leuke ervaring hebben ze misschien wel interesse in meer?

Info voor ouders en begeleiders:

- De zoektocht duurt ongeveer één uur.
- Wil je na de zoektocht ook het kasteel bezoeken? Je kan op voorhand tickets kopen in het Entreegebouw of via deze QR-code. In het kasteel is er ook een leuke zoektocht: 'Op avontuur met Muis Arnoldus'.

Scan mij!

[Kasteel van Gaasbeek](#)

3.2 Een verrassende vorm

3.2.1 Formaat

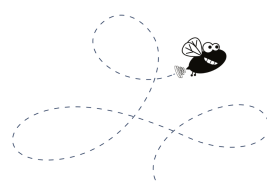
- **Ga voor een makkelijk formaat voor kinderhanden.** Een compact A5-boekje is voor kinderen makkelijker dan een groot A3-papier.

[Bib Londerzeel](#)

- Denk ook aan minder voor de hand liggende dragers, zoals een **iPad** of een **audiofoon**. Combineer gerust verschillende dragers: laat de schattenjagers via de audiofoon naar een inleidend verhaal luisteren en geef hen vervolgens een vragenbundel, ...

Scheepswerven Baasrode koos in 2022 om te werken met een **centrale opdrachten-zuil**. Hierdoor moesten de kinderen veel meer rennen van één plaats naar de andere, wat een enorm succes bleek te zijn. [Bekijk de zoektocht](#) en [lees het artikel](#) ter inspiratie.

3.2.2 Kleurgebruik

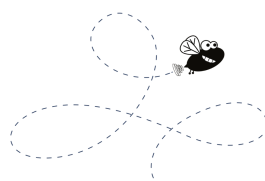
- **Kies voor frisse en heldere kleuren** die je schattenjagers aanspreken en prikkelen.
- Zet je kleuren functioneel in. Zo kan je de opdrachten duidelijker maken voor schattenjagers. Denk aan het gebruik van opvallende kleuren voor belangrijke elementen zoals aanwijzingen, pijlen of de schatkist zelf.
- Zorg dat je tekst goed **leesbaar** is op de achtergrondkleuren. Bijvoorbeeld, zwarte letters op een donkerrode achtergrond zijn moeilijk te lezen. Kies dus voor kleuren die goed contrasteren, zodat de informatie duidelijk is.
 - **Toegankelijkheid voor iedereen:** Er zijn ook goede tools die de leesbaarheid controleren voor bijvoorbeeld mensen die kleurenblind of slechtziend zijn. **AnySurfer** is dé referentie voor toegankelijke (web)communicatie. Het biedt nuttige richtlijnen voor het kiezen van voldoende kleurcontrast, zodat iedereen de teksten gemakkelijk kan lezen. Meer informatie vind je hier: [AnySurfer - Voldoende Kleurcontrast](#).

- **TIP:** onderaan onze [communicatiepagina](#) vind je de kleurcodes van de tekst en achtergrond van de communicatie van Vlieg terug.

3.2.3 Lay-out

- **Vermijd een schoolse lay-out.** De kinderen genieten van hun vakantie!
- Ga voor een lay-out die de schattenjagers duidelijk maakt wat ze moeten doen. Zorg dat ze weten waar te beginnen. Maak duidelijk onderscheid tussen de verschillende stappen.
- Gebruik je lay-out om belangrijke woorden in de verf te zetten.
- Probeer de vormgeving en lay-out van je schattenzoektocht te baseren op je collectie of huisstijl.
- Online vind je leuke gratis websites waarmee je makkelijk je zoektocht pimpt als een echte *graphic designer*: www.canva.be; www.piktochart.com; www.snappa.com; www.designbold.com; powtoon.com
- Gebruik het [Vlieglogo](#)

- Verwerk het herkenbare Vlieglogo in de lay-out van je zoektocht. Dit zorgt voor een herkenbare en speelse uitstraling die kinderen meteen enthousiasmeert.

3.2.4 Afbeeldingen

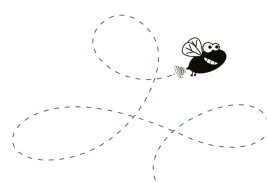
- Afbeeldingen vallen altijd in de smaak. Je kan ze gebruiken om de opdrachten te verduidelijken of leuker te maken.
- Gebruik in je zoektocht gerust visueel materiaal uit de [fotodatabank met Schatten van Vlieg-campagnebeelden](#). Zo zal je zoektocht makkelijk herkend worden als een officiële Schatten van Vlieg-zoektocht.

3.2.5 Tekst

- **Pas je lettertype aan aan je doelgroep.** 'Times new roman' is minder aantrekkelijk voor kinderen dan 'ayuthaya' of 'architects daughter'
- Speelse lettertypes zijn leuk, maar gaan soms ook ten koste van de leesbaarheid. Zorg dat je lettertypes duidelijk en groot genoeg zijn.
- 💡 • **TIP:** Je kan ook altijd het 'Poppins'-lettertype van Vlieg gebruiken. Meer info over het lettertype en de kleuren vind je op onze [communicatiepagina](#).
- Hoe korter je tekst, hoe beter. Kinderen hebben geen zin om volledige encyclopedieën te lezen terwijl ze een schat aan het zoeken zijn.

3.2.6 Digitaal

- Je kan ook **digitaal** werken via een app zoals de [bibliotheek van Zwevegem](#). Op die manier is alle informatie op een handige manier gebundeld.

4. Opdrachten verzinnen

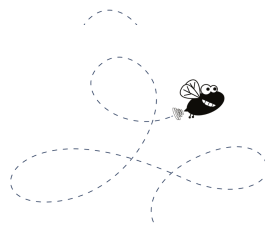
Opdrachten vormen het hart van je zoektocht: ze maken het bezoek interactief, leuk en onvergetelijk. Bij het kiezen van het aantal opdrachten kijk je best naar de tijd die mensen meestal op je locatie doorbrengen. Voor een museumbezoek trekken mensen vaak meer tijd uit dan om een boek te ontlenen in de bib.

Tip: geef op je website al mee hoe lang de zoektocht bij jullie ongeveer duurt.

Maak opdrachten gelinkt aan je locatie, collectie of gemeente. Varieer daarbij tussen denk- en doevragen. **Durf voor open vragen te gaan: die zijn het allerleukst en wakkeren de creativiteit van de schattenjagers aan.**

Ter inspiratie presenteren we in deze gids **gevarieerde klankopdrachten en inspiratievoorbeelden van kunstenaars**. Er zijn opdrachten die je kan linken aan je collectie of locatie, en opdrachten die geen verwijzing hebben. De opdrachten zonder link kan je op voorhand aanbieden, bijvoorbeeld om kinderen warm te maken voor je zoektocht en het thema horen (in scholen of op de speelpleinwerking). In je zoektocht is het interessant om vooral opdrachten te verwerken die kinderen echt laten stilstaan bij je collectie of locatie. Je wil immers dat vooral je locatie en je aanbod blijven hangen.

4.1 Leuke klankopdrachten

4.1.1 Luisterbingo

Wat heb je nodig?

- Bingo-kaarten met geluiden van jouw locatie, i.p.v. cijfers
- Potloden

Maak enkele bingo-kaarten met geluiden op in plaats van cijfers. Die geluiden vinden ze terug in je omgeving. Vb. Hangt er een luide klok die ze kunnen horen tikken? Of zullen ze zeker en vast vogels horen fluiten op jouw locatie? Zijn er niet veel geluiden op jouw locatie? Zoek dan dingen die geluid *kunnen* maken op kunstwerken, de cover van boeken...

Opdracht:

Neem elk een bingokaart. De geluiden op deze kaarten komen vaak voor op deze locatie. Wandel rond en probeer de geluiden op jouw kaart te vinden, om zo als eerste een bingolijn te maken.

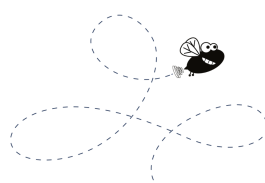
4.1.2 Ik hoor, ik hoor wat jij niet hoort.

Wat heb je nodig?

- Een beeld waarop veel te horen is: een schilderij, een tekening in een boek of een plek in de tuin waar veel 'beweging' op te zien is.

Opdracht:

Eén kind doet het geluid na van iets dat hij/zij op het beeld ziet. Vb. het piepen van een muis, het zoemen van een vlieg, het snijden van brood, het kabbelen van water. De anderen raden waar op het beeld het geluid zich bevindt.

4.1.3 Danshoekje

Wat heb je nodig?

- Muziek die bij jouw locatie past
- Materiaal om de muziek af te spelen

Opdracht:

Klank is veel meer dan alleen muziek, maar het is natuurlijk een heel leuk onderdeel ervan. Geef families een rustig plekje waar ze naar hartelust kunnen dansen. Is er een dans typisch voor jouw streek? Komen de werken in je expo uit de Swinging Sixties? Kies muziek die bij je locatie past, baken een echte dansvloer af, en swingen maar!

4.1.4 Voetenlawaaï

Wat heb je nodig?

- Materiaal dat een geluid maakt dat typisch is voor jouw locatie of streek
- Een plek, doos of bak waarin je deze voorwerpen kan leggen

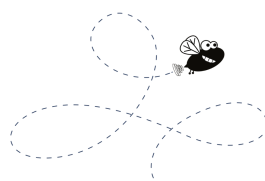
Opdracht:

Sommige geluiden zijn geluiden die je hoort als je over iets wandelt. Zoek zo'n geluid dat typisch is in jouw omgeving. Vb. schelpen die knisperen als je erover wandelt, takjes die knakken onder schoenen. Hoor je hetzelfde geluid als je er met blote voeten over wandelt? Of als je heel zacht wandelt of juist hard stamp?

4.1.5 Het mooiste geluid van je gemeente

Opdracht:

Schrijf een wedstrijd uit voor het mooiste geluid van jouw gemeente. Zijn het de klokken van de kerk, de ijscokar die voorbij rijdt of het geroep van de marktkramers op de zaterdagmarkt?

Laat kinderen zelf voorstellen doen en hun stem uitbrengen – en organiseer op het einde van de zomer een onthulling.

4.1.6 De geluiden van je collectie

Wat heb je nodig?

- Potjes, flesjes of buisjes
- Verschillende soorten vullingen gelinkt aan jouw collectie (rijst, water, muntjes...)

Opdracht:

Welke geluiden zitten er in jouw collectie? Kies enkele geluiden die bij jouw collectie passen. Een knalblauw voorwerp kan aan klotsend water doen denken, een plant aan het ruisende geluid van pitjes...

Vul enkele (ondoorzichtige) potjes, flesjes of buisjes met verschillende soorten vullingen (rijst, pitjes, water, paperclips, muntjes...). Laat kinderen de link zoeken tussen de geluiden en jouw collectie.

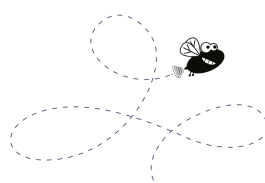

TIP: De allerjongsten kunnen er gewoon mee schudden en verschillende geluiden ontdekken.

4.1.7 Doos vol klank

Opdracht: in deze doos onder het tussenschot zitten allemaal materialen waar je een geluid mee kan maken. Soms maakt het voorwerp een geluid, soms moet je je creativiteit de vrije loop laten om er een geluid mee te maken. 1 iemand van jullie familie gaat de geluiden maken, de anderen zetten een blinddoek op. Kunnen jullie raden wat je hoort?

Laat je oren masseren door het geluid. Vinden jullie dezelfde geluiden aangenaam en onaangenaam? Of is dat voor iedereen anders?

Variaties:

- Bij kleine kinderen kan je het gerust zonder blinddoek doen, dat voelt veiliger. Het gaat dan niet om het raden, maar op het beleven van het geluid. Hoe klinkt dit voor jou? Fijn? Niet fijn? Of keer de rollen om en laat je kleuter de geluiden maken, kan mama/papa/oma... raden wat het is?
 - Buitenlocatie? Neem materialen die buiten/in de natuur te vinden zijn om geluiden mee te maken: blaadjes die knisperen, eikeltjes om tegen elkaar te tikken, stenen om over elkaar te wrijven...
 - Moeilijker maken? Je lichaam is ook een instrument! Kan jij geluiden maken zonder je stem te gebruiken? En kunnen de anderen raden hoe jij die geluiden maakt?
- • **TIPS:** knippen met je vingers, geluid maken met je lippen, zachtjes vingers tegen elkaar wrijven....

4.1.8 Welke stem hoort bij welk voorwerp?

Wat heb je nodig?

- Een persoon op een schilderij of boekcover, een voorwerp of plant uit je collectie met een sprekende uitdrukking.

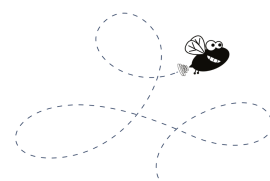
Opdracht:

Wat als voorwerpen, boeken of planten konden spreken? Kies een droevig/dolgelukkig/boos personage op een schilderij of op de cover van een boek, een heel donkere of juist heel fleurige bloem... Als die kon praten, wat voor stem zou die hebben? Heel dreigend en laag, of juist hoog en helder? Probeer de stem na te doen.

4.1.9 Klankmassage

Wat heb je nodig?

- Materialen die een aangenaam geluid produceren

- Denk aan: een sponsje, ballon, steentjes, schelpjes, maar ook kleine stukjes metaal, papier...
- Een stoel, kruk of poef om gemakkelijk om te zitten. Of een echte massagetafel!

Leg enkele materialen klaar die gebruikt kunnen worden voor een heuse klankmassage.

Laat kinderen elkaar 'masseren' door geluiden te maken met het materiaal.

Opdracht:

Geef elkaar een klankmassage. Eén persoon zet zich op de stoel en de andere gaat achter hem staan. De persoon die op de stoel zit, doet zijn ogen toe. De masseur, de persoon die achter de stoel staat, kiest materiaal om een klankmassage mee te geven. De masseur begint met zachte geluiden dicht bij het oor en gebruikt hetzelfde materiaal aan beide kanten. Is het een rustgevende massage met zachte geluiden? Of zijn het juist heldere klanken om energie te geven?

4.1.10 Experimenteren met afvalmateriaal van jouw locatie

Wat heb je nodig?

- Afvalmateriaal veelvoorkomend op jouw locatie

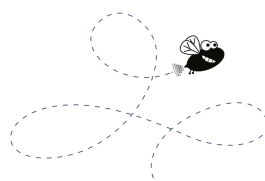
Opdracht:

Laat de kinderen instrumenten bouwen met afvalmateriaal dat typisch is voor jouw locatie. Hoe klinkt een lege fles of buis als je erop tikt? Hoe klinkt het als je er zand of water in stopt? Laat de kinderen experimenteren met bruikbaar afvalmateriaal.

4.1.11 Klanksnoezelhoekje

Wat heb je nodig?

- Een gezellig ingericht hoekje of tent (bijvoorbeeld tipi)

- Boeken, cd's... rond klank voor kinderen
- Materiaal om een klankmobiel te maken

Opdracht:

Maak een knus hoekje waar kinderen kunnen ontspannen en genieten van klank. Zet er boekjes neer over geluid en poëzie, en speel wiegeliedjes uit verschillende landen op een cd-speler. Hang een klankmobiel op met leuke geluidselementen zoals schelpen, belletjes of houten stokjes. Misschien wil een kind wel een gedicht voorlezen of samen naar de klankmobiel luisteren.

Stilte ontdekken:

Wist je dat je in stilte ook van alles kunt horen? Maak een cirkel van kussens in het klanksnoezelhoekje. Zet een timer op 3 minuten, sluit je ogen, en gebruik alleen je oren. Welke geluiden hoor jij allemaal in de stilte?

- Heeft iedereen hetzelfde gehoord?
- Hoe voelde het om stil te zijn? Was het moeilijk? Leuk? Werd je hoofd overspoeld door gedachten of was het ook stil in jezelf?

4.1.12 Geluidenquiz

Opdracht:

Iemand maakt een geluid met een voorwerp of met het eigen lichaam. Alle anderen luisteren met de ogen dicht.

Wat denk je dat het is?

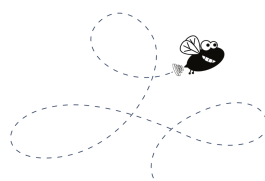
Waaraan denk je bij het horen van dit geluid? Is het fijn?

Lijkt het op de klank van een muziekinstrument?

Bedenk een naam voor dit geluid.

4.1.13 Denk-beeldig geluid

Wat heb je nodig?

- Een fotoboek of prentenboek met tekeningen

Opdracht:

Zoek een fotoboek of een prentenboek met veel kleine tekeningen. Of zoek gewoon foto's bij elkaar. Je kan veel zien op de tekeningen of op de foto's.

Kan je ook horen wat er te zien is? Welke geluiden kan je horen als je naar de tekening kijkt?

Zijn er ook geluiden die je niet kan zien, maar die je zeker zou horen als je op die plek zou zijn?

4.1.14 Allo allo? Bekertjestelefoon

Wat heb je nodig?

- 2 bekers
- 2 lucifers
- 1 dun touw
- 1 schaar

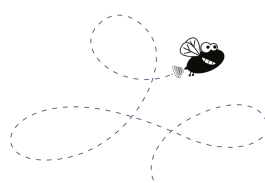
Opdracht:

- Prik een gaatje in de onderkant van twee bekers.
- Steek een uiteinde van het touw in het gaatje van één van de bekers. Duw het andere eind van het touw door het gaatje in de andere beker.
- Knoop een halve lucifer aan beide uiteinden van het touw.
- Neem allebei een beker en ga een eind van elkaar af staan.
- Span het touw wat op, en praat om beurten in je beker. Terwijl de ene praat, houdt de ander zijn beker bij zijn oor.

Wat vertel je elkaar?

Hier een paar creatieve ideeën om de bekertjestelefoon nóg leuker te maken:

- **Geef je mening over een schilderij**
"Wow, dat schilderij van Van Gogh is net een puzzel van duizend stukjes. Wat zie jij erin?"

- **Beschrijf een boek**

"De kaft is rood en er staan gouden letters op. Het lijkt alsof het over een geheim genootschap gaat. Wil je weten wat er op pagina 1 staat?"

- **Omschrijf een raadsel**

"Ik zie iets wat jij niet ziet, en het is... geel! Raad eens wat het is!"

- **Maak geluiden!**

Probeer dierengeluiden, rare accenten of zing je favoriete liedje. Kan de ander raden wat het is?

- **Geheime boodschappen**

Fluister een geheim, maar pas op dat het niet door het touw lekt!

4.1.15 De geluiden van de stad – horen met je ogen

Opdracht:

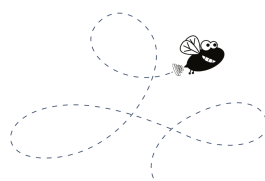
Kijk door de ramen naar de stad, zie je hoe de stad leeft? Zou er veel lawaai zijn daar buiten? Welke dingen, mensen, dieren zie je die je zou kunnen horen als je buiten zou staan? Probeer zoveel mogelijk geluiden te vinden met je familie!

Variatie voor de allerjongsten:

Leg bij deze opdracht ook (speelgoed)voorwerpen die je zou kunnen zien door het raam (een brandweerauto, een tram, een fiets, een kerktoeren, een hondje, een vogel...). Met een kleintje op stap? Maak samen de geluiden die deze voorwerpen, dieren, mensen maken en kijk samen door het raam. Kunnen jullie ze buiten ook terugvinden?

4.1.16 De klank van de cover

Opdracht: Kies een prentenboek waarvan jullie samen de cover mooi vinden. Als je deze cover in geluiden/klanken/muziek zou vertalen, hoe zou dat dan klinken? Kunnen jullie samen die geluiden maken? Of kiezen jullie liever elk apart een prentenboek en maken jullie voor elkaar een "geluidsuitbeelding"? Of doet de cover jullie denken aan een liedje dat jullie samen kunnen zingen?

Variatie voor musea: Je kan ook vragen om een schilderij of ander kunstwerk in een geluidsuitbeelding te vatten!

Interactie met je families: Vraag de families om hun geluidsuitbeelding met de naam van het boek/schilderij/kunstwerk erbij op te nemen op hun smartphone en te mailen naar je organisatie. Je kan er dan een wedstrijd aan koppelen, of de geluidsuitbeelding gebruiken in je communicatie om andere families nieuwsgierig te maken, of misschien kan je de geluiden bij je kunstwerken laten horen voor andere bezoekers?

4.1.17 Ssssslaapverwekkende woorden

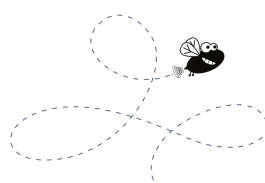
Opdracht: Hier vind je het Slome slak gedicht van Joke Van Leeuwen. Dit is een gedicht om te mompelen als je moeilijk in slaap geraakt. Proberen jullie het eens uit? Wie van jullie familie kan het het slaapverwekkendst brengen? Wie wordt er het meest moe van?

Variatie: Geluiden vertellen soms precies een verhaal. Neem een geluid van zo'n 30 seconden op op een toestelletje dat families kunnen afspelen. Zorg dat het een geluid is dat met jouw plek te maken heeft. Vraag families er een verhaal bij te verzinnen en kort uit te schrijven. Hier kan je ook een muur mee maken.

Moeilijkere variatie: Kunnen jullie zelf ook een gedicht maken waarvan de klanken of woorden een ander doel bereiken? Bijvoorbeeld een gedicht om snel wakker mee te worden? Of om van te gaan dansen? Of met klanken die je doen lachen? Laat je gedicht hier achter zodat andere families het kunnen uittesten, en test zeker zelf ook eens de stimulerende gedichten van andere families!

4.1.18 Kazoo-concertje

Wat heb je nodig?

- Kazoo, hét SVV-gadget
- Een zandloper

Opdracht:

Met de kazoo speel je een muzikale quiz. Eén speler kiest een bekend liedje (zoals een kinderliedje, popnummer of verjaardagslied) en speelt dit na op de kazoo. De anderen luisteren goed en proberen zo snel mogelijk te raden welk liedje het is. Zet de zandloper op 30 seconden voor extra spanning. Als niemand het raadt, mag de speler een hint geven en opnieuw spelen. Wie het liedje als eerste kan raden, mag vervolgens een liedje naspelen op de kazoo.

Extra uitdagingen:

- **Moeilijkheidsgraden:** Start met makkelijke liedjes en maak het steeds moeilijker door ingewikkelde melodieën te kiezen of grappige variaties te spelen (zoals heel snel of extra langzaam).
- **Puntensysteem:** Wie het liedje als eerste raadt, krijgt een punt. De speler met de meeste punten na een paar rondes wint het Kazoo-concertje!

4.1.19 Fluistertaal: liplezen en gebarentaal

Wat heb je nodig?

- Geen materiaal, alleen je fantasie!

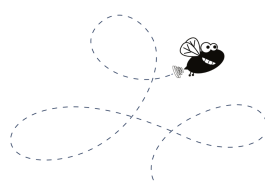
Opdracht:

Speel een spel waarin je zonder woorden moet communiceren:

1. **Liplezen:** Eén speler kiest een bekend woord of korte zin (zoals "Ik heb zin in ijsjes" of "Kom spelen in de tuin") en beweegt alleen de lippen, zonder geluid te maken. De anderen proberen te raden wat er gezegd wordt.
2. **Gebarentaal:** Gebruik gebaren om een woord of actie uit te beelden (zoals "voetbal spelen" of "een boek lezen"). De anderen raden wat het betekent.

Extra uitdaging:

Speel in teams en kijk welk team de meeste woorden of zinnen kan raden. Je kunt

het spel ook grappiger maken door moeilijkere zinnen te kiezen of zelf gebaren te verzinnen!

Even stilstaan bij stilte:

Niet elk kind kan geluiden horen zoals wij dat doen. Voor sommige kinderen is liplezen of gebarentaal een belangrijk middel om te communiceren. Dit spel laat je ontdekken hoe je zonder woorden toch met elkaar kunt praten en hoe leuk en creatief dat kan zijn!

4.1.20 Klank na klank, stap voor stap

Opdracht: een geblinddoekte speler moet aan de overkant komen. Hij krijgt klanktekens die hem helpen. Iedereen speelt mee: 1 speler krijgt een blinddoek, 4 spelers zijn klankgidsen, alle anderen vormen hindernissen.

Wat heb je nodig?

- Een tamelijk grote ruimte: een kamer of een terras of een grasveld
- Een blinddoek

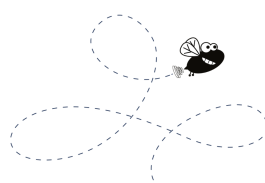
4 spelers (de klankgidsen) kiezen een eigen klank en richting

Bijvoorbeeld:

- Klak met de tong = stap vooruit
- Klap in de handen = stap achteruit
- Stamp op de grond = stap links
- Fluiten = stap rechts

De klankgids voor stap naar links gaat aan de linkerkant in de ruimte staan, die voor stap naar rechts aan de rechterkant, die voor stap naar voren gaat aan de overkant staan, die voor stap naar achteren staat achter de geblinddoekte speler. Tijdens het spel blijven de klankgidsen de hele tijd op dezelfde plek staan.

Zo begin je: één persoon krijgt een blinddoek voor. De klankgidsen gaan op hun plaatsen staan. Alle andere spelers verspreiden zich en vormen hindernissen: staand, zittend of liggend. Tijdens het spel mogen zij niet bewegen.

De klankgidsen leiden de geblinddoekte speler met hun klanken naar de overkant. Opgelet: de geblinddoekte mag niet botsen op een hindernis, de klankgidsen moeten die persoon dus goed 'sturen' met hun klanken.

TIPS: de klankgidsen maken geluiden met hun stem, hun lichaam, een voorwerp, een muziekinstrumentje of combinaties hiervan.

4.2 Inspiratievoorbeelden

4.2.1 Een componist met een vreemd idee

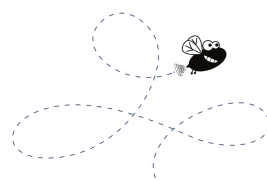
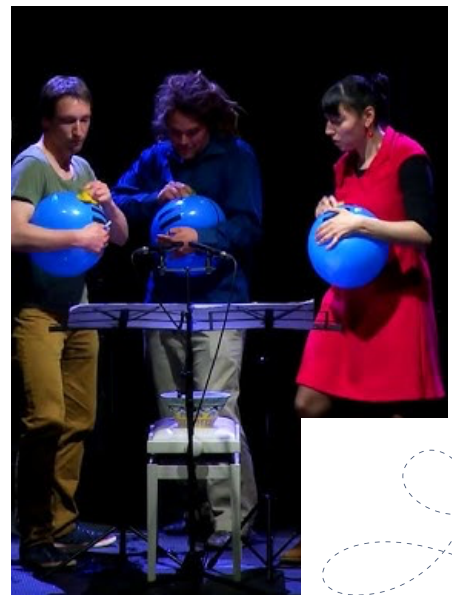
Luister je anders naar muziek dan naar de geluiden van je omgeving?

De Amerikaanse componist **John Cage** maakte ooit een compositie waarbij de muzikant helemaal niets hoeft te spelen. De titel van het stuk is **4'33**. Zo lang moet de compositie volgens Cage ook duren: vier minuten en drieëndertig seconden. Doordat de muzikant helemaal niet speelt, vallen andere geluiden op in de concertzaal: voeten die schuifelen of kleren die tegen elkaar wrijven of kuchende mensen. Een ongewoon concert.

Je kunt zijn compositie hier beluisteren en ervaren: ["John Cage - 4'33"](#). Dit 'muziekstuk' van John Cage is ook makkelijk zelf uitvoeren. Je hebt er alleen een klokje voor nodig. Wat hoor jij allemaal in de stilte?

4.2.2 Opblaasmuziek

Michael Maierhof is een Duitse componist die bekend staat om zijn gebruik van ongewone materialen, zoals ballonnen, om verrassende geluiden te maken. Hij wrijft, kraakt, of laat lucht ontsnappen om klanken te ontdekken die je niet meteen met muziek associeert. Bekijk hier een voorbeeld van Maierhofs ballonmuziek: [Michael Maierhof - Balloons](#) en laat je inspireren door zijn creativiteit!

Knallende ballonnen: Blaas een ballon op en doorprik deze met een speld in een grote of kleine kamer, een volle of net lege kamer, onder een brug... Hoor je het verschil?

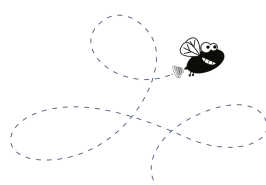
Een orkest van ballonnen: Doe een lepeltje rijst, een handje zand, belletjes of snippers karton in een ballon voor je hem opblaast. Laat de ballon klinken door te schudden, zwieren, draaien... Maak een orkest van ballonnen gevuld met verschillende materialen.

4.2.3 Eens diep luisteren

Deep listening, of diep luisteren, is de techniek die **Pauline Oliveros** ontwikkelde om ons bewust te maken van de geluiden om ons heen. In plaats van alleen naar muziek te luisteren, moedigde ze mensen aan om aandacht te schenken aan de subtiele geluiden van de omgeving – de ruis van de wind, het gekraak van de vloer, het gesis van een koffiezetapparaat. Het idee is dat we vaak de gewone geluiden om ons heen niet echt horen. Ga eens zitten op een rustige plek en sluit je ogen. Wat kun je allemaal horen, van dichtbij of van ver weg? De wereld zit vol geluiden die we vaak missen.

4.2.4 De wereld als muziek

De Franse kunstenaar **Luc Ferrari** transformeerde alledaagse omgevingsgeluiden, zoals verkeer of gesprekken, in muzikale composities. Door deze geluiden op te nemen en te bewerken, liet hij zien dat de wereld om ons heen vol verborgen muziek zit. Wie had gedacht dat het ruisen van de bomen of het gebabbel van een café hetzelfde effect kan hebben als muziek? Neem eens een moment om de geluiden in je omgeving op te nemen, van het tikken van een klok tot het zachte gezoem van een apparaat. Wat voor verrassende muziek kun je eruit halen? Bekijk deze video voor meer inspiratie: [Luc Ferrari op YouTube](#).

4.2.5 Zichtbaar geluid

Christine Sun Kim, een dove kunstenares, heeft een unieke manier van werken met geluid. Omdat ze geluiden niet via haar oren waarneemt, gebruikt ze trillingen en visuele elementen om ze te ervaren en uit te drukken. Kim maakt kunst die geluid letterlijk zichtbaar maakt door het vast te leggen in tekeningen en gebaren. Ze laat zien dat geluid niet alleen iets is wat je hoort, maar ook iets dat je kunt zien en voelen. Wat als je het geluid van een ballon die knalt niet alleen hoort, maar het ook tekent? Of het geluid van een klap vastlegt in beweging? Het opent nieuwe manieren om geluid te begrijpen en te beleven.

4.3 Zelf opdrachten maken

Je kan ook zelf opdrachten bedenken om jouw collectie of leuke plekken in je cultuurhuis of gemeente extra in de verf te zetten. Vind je opdrachten rond het thema 'horen' niet evident? Of is het de eerste keer dat je deelneemt? We geven je enkele tips.

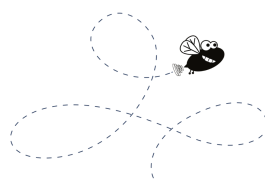
Begin met het onderzoeken van de mogelijkheden op jouw locatie. Wat wil je in de kijker zetten? En wat past al goed bij het thema 'horen'? Je kan snel veel ideeën verzamelen via een brainstormsessie of mindmap. Wanneer je een aantal ideeën hebt, kan je deze uitwerken.

10 gouden tips

1. Doe iets met het verhaal of de uniciteit van je eigen plek

Verwerk de inhoud of het verhaal van jouw plek in de opdrachten. Vermijd generieke opdrachten die je zomaar overal zou kunnen doen. Bij een monument werk je rond het erfgoedverhaal, een bibliotheek draait om boeken, een natuurdomein heeft zijn eigen unieke fauna en flora, ...

2. Zorg voor variatie in de opdrachten.

Tekenen, kijken, luisteren, denken, doen, fantaseren, knutselen, bewegen, proeven... ?

3. Denk aan verschillende leeftijden

Families hebben vaak kinderen uit verschillende leeftijdsgroepen.

4. Werk voor families, niet alleen voor kinderen

Families op uitstap willen *samen* dingen doen. Denk aan opdrachten waarbij je moet samenwerken, het tegen elkaar moet opnemen, de kinderen de leidersrol moeten opnemen, ...

5. Een zoektocht is meer dan gewoon het juiste antwoord vinden

Denk breder dan opdrachten met een juist-of-fout-antwoord: vaak zijn die heel beperkend en niet echt interessant. Ga eerder op zoek naar creatieve opdrachten die de fantasie aanwakkeren, kritisch denken stimuleren, ...

6. Hou het simpel

Concepten, teksten, opdrachten, ... Maak ze niet onnodig ingewikkeld. Maak opdrachten zo visueel mogelijk. Zo maak je je zoektocht ook toegankelijk voor families die het Nederlands nog niet zo goed beheersen.

7. Besteed aandacht aan de vorm

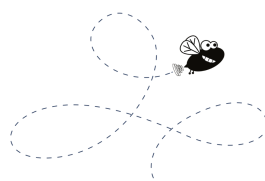
Zorg ervoor dat je zoektocht aantrekkelijk is voor families. Dat kan ook met een klein budget! Misschien is een handgeschreven opdracht in de vorm van een brief wel veel leuker dan iets dat in Photoshop of Word is gemaakt.

8. Materiaal prikkelt

Als je materiaal gebruikt, probeer dan voldoende te voorzien. Denk ook aan dingen die families misschien niet standaard in huis hebben.

9. Denk zo breed mogelijk na over klanken.

Muziek ligt voor de hand, maar probeer inspiratie uit het hele geluidenspectrum te halen. Denk zeker ook eens na over klanken die kinderen misschien nog niet kennen.

10. Test bij je doelgroep

Zijn je opdrachten duidelijk? Weten families wat ze moeten doen? Organiseer een [try-out](#) en test je zoektocht op voorhand.

Naast leuke opdrachten is natuurlijk ook de omkadering van je zoektocht belangrijk.

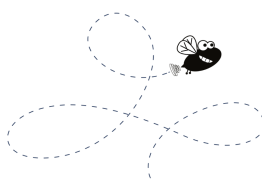
5. Een zoektocht voor het hele gezin

Een zoektocht is een ideale gezinsactiviteit: samen opdrachten oplossen, lachen en ontdekken versterkt de familiebanden. Zoals een gezin het verwoordde: ***“Het gezellig samenzijn en samen de zoektocht aangaan terwijl je opdrachten oplost is echt iets waar we elk jaar naar uitkijken. Het is een vaste zomertraditie geworden.”***

Onderzoek uit 2019 toont aan dat 95% van de gezinnen met jonge kinderen cultuur wil beleven, maar vaak geen geschikt aanbod vindt. Nochtans trekken families er graag op uit met alle kinderen van het gezin, op zoek naar ervaringen die hen samenbrengen en waar ze met plezier op terugkijken. Ook kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens pleit in ‘[Kies een gezinshobby voor meer qualitytime](#)’ ook voor gezamenlijke activiteiten die ontspanning en verbinding brengen, zoals een herfstwandeling of een laagdrempelige hobby. Een zoektocht sluit hier perfect bij aan: het is toegankelijk, verbindend en geschikt voor alle leeftijden.

5.1 Vijf praktische tips

5 praktische tips om je zoektocht zo familievriendelijk mogelijk te maken:

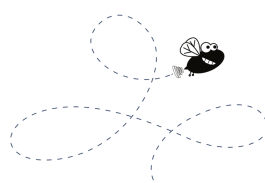

1. Zet alles op **kinderhoogte**, zo kunnen kinderen zelf aan de slag met je opdrachten. Denk ook aan mensen met een beperking bij het opstellen van je parcours.
2. Blijf binnen je **eigen mogelijkheden**. Ook met weinig budget en mankracht kan je een leuke zoektocht in elkaar steken!
3. **Toon eens een ruimte of een aantal voorwerpen die normaal niet toegankelijk zijn voor bezoekers.**
4. **Schuif je vaste aanbod voor kinderen tijdens de zomer even aan de kant** als je een schattenzoektocht op poten zet. Te veel keuze is verwarrend, en bovendien kunnen bezoekers op die manier nog eens terugkomen en iets anders ervaren. Als een gezin je locatie al eens heeft bezocht op een ander moment, kan je tijdens de zomer iets nieuws aanbieden.
5. **Voorzie opdrachten op verschillende moeilijkheidsniveaus.** Geef kinderen de keuze tussen eenvoudige taken voor jongere kinderen en iets uitdagendere opdrachten voor oudere kinderen of volwassenen. Inspiratie en tips om opdrachten aan te passen aan verschillende moeilijkheidsgraden lees je verder hieronder.

5.2 Opdrachten met verschillende moeilijkheidsgraad

Schatten van Vlieg is een mooie kans om in te spelen op de (stijgende) interesse van families om met het hele gezin deel te nemen aan het culturele leven. Door opdrachten aan te passen aan de leeftijd en vaardigheden van kinderen kun je een zoektocht creëren die voor iedereen leuk en uitdagend is. Jongere kinderen beleven plezier aan eenvoudige en speelse opdrachten, terwijl oudere kinderen zich kunnen vastbijten in complexere taken.

Je kunt ook verschillende routes of paden aanbieden op basis van deze moeilijkheidsgraden. Zo kunnen gezinnen met jongere kinderen kiezen voor een toegankelijk pad, terwijl gezinnen met oudere kinderen een uitdagender parcours volgen. Dit maakt de zoektocht aantrekkelijk én afgestemd op de noden van een brede doelgroep.

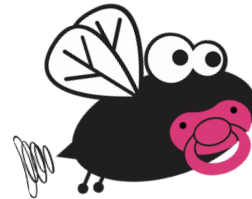
Met enkele kleine aanpassingen kun je jouw zoektocht bovendien geschikt maken voor de allerkleinsten (0-5 jaar).

Tips om je opdrachten ook leuk te maken voor de allerjongsten:

- Differentieer in **moeilijkheidsgraad**, maar vermijd specifieke leeftijds aanduidingen. Oudere kinderen willen soms ook de gemakkelijke opdrachten doen, en sommige kinderen van 7 kunnen al echt lezen, andere nog niet. Schrijf de moeilijkheidsgraad erbij via een visuele aanduiding (bijvoorbeeld met sterretjes of vliegjes).

- Is een opdracht specifiek voor de allerjongsten bedoeld, gebruik dan ons **Schatjes van Vlieg-logo** ([hier](#) te downloaden).

- Communiceer op uitinvlaanderen.be/vlieg en je eigen kanalen duidelijk voor **welke leeftijden** je zoektocht geschikt is en **hoe lang** de **zoektocht duurt**. Zo kunnen families inschatten of het met hun kinderen haalbaar is.

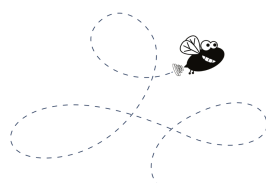
Tips voor de allerjongsten (0 tot 5 jaar):

Ook (heel) jonge kinderen zijn dol op schattenzoektochten. Met de juiste prikkels en eenvoudige opdrachten kan je hen de hele schattenjacht lang blijven boeien.

In 2019 organiseerden we samen met het opvoedingscentrum VCOK een testtraject met Museum Dr. Guislain en de bib van Kortenberg om hun zoektochten toegankelijk te maken voor de allerkleinsten. Dit traject, Schatjes van Vlieg, bleek een succes voor beide locaties. Saïdya, publiekswerker in Museum Dr. Guislain, geeft in dit

[artikel](#) tips en tricks over hoe je je zoektocht én locatie toegankelijk kunt maken voor de allerjongsten. [Hier](#) ontdek je hoe de bib van Kortenberg hun opdrachten heeft aangepast zodat ook heel jonge kinderen een fijne tijd konden beleven, samen met de oudere broer of zus. Op de inspiratiedagen in 2020 gaf VCOK een

sessie over de manier waarop je vanuit de leefwereld van de allerjongsten tot toffe opdrachten kunt komen. Lees hun tips [hier](#).

Tips voor schattenjagers van 3 tot 6 jaar:

- Voor de jongere schattenjagers is het volgen van een **parcours** op zichzelf heel leuk. Je kan een zoektocht maken aan de hand van ballonnen, pijlen, vlaggen of Vliegjes, zonder ingewikkelde opdrachten.
- Wanneer je de kinderen door de zoektocht loodst aan de hand van tips, zijn vooral **afbeeldingen of foto's** leuk voor jonge kinderen. Maak je een fotozoektocht, kies dan voor duidelijke foto's en zoom niet te veel in op de details. Je kan ook prenten of foto's van voorwerpen of herkenbare plaatsen in je cultuurhuis gebruiken om de kleuters naar de schatkist te leiden.
- Kinderen houden van avontuur! Teken met krijt, stift of stukjes tape een **hindernissenparcours en maak er een avonturen-schattenjacht van**. Laat de kleuters springen over een rivier, van steen tot steen stappen, over een heel smalle strook lopen.
- Print een afbeelding of foto van de verstopplaats van de schatkist en knip deze in een aantal grote stukken. Puzzelen maar!

Tips voor iets oudere kinderen (+10 jaar):

Oudere kinderen houden van een uitdaging. Maak de opdrachten wat moeilijker of leid ze om de tuin.

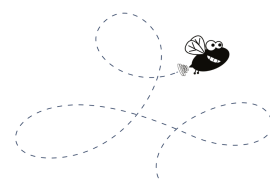
- Codeer een bericht in **geheimtaal**. De kinderen krijgen telkens een stukje code, op het einde kunnen ze zo het bericht ontcijferen. Een boodschap doorseinen in morsecode of in spiegelschrift?

TIP: Oudere kinderen kunnen de boodschap in **verschillende talen** krijgen, bijvoorbeeld:

- **Frans:** "Le trésor est ici."
- **Duits:** "Der Schatz ist hier."
- **Engels:** "The treasure is here."

Vervolgens moeten ze proberen de boodschap te begrijpen en "horen" om de schat te vinden.

- Je kan oudere kinderen **misleiden**. Als ze denken dat ze de schat hebben gevonden, hang je een brief 'GEFOPT'. De schatkist ligt niet hier ... Los dit raadsel op en ontdek waar de schatkist wel ligt.
- Bevestig 2 oorschroeven aan de schatkist. Doe hier een **cijferslot** door. De kinderen ontdekken aan de hand van opdrachten de cijfers en kunnen zo de code kraken.

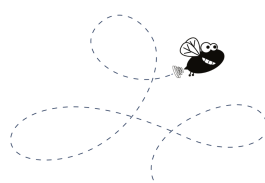
6. Organiseer een try-out

Wil jij een breder en nieuw publiek bereiken met je zoektocht? Organiseer voor de start van de zomer een **try-out** en nodig een groep families of kinderen uit die nog niet 'vanzelf' naar je locatie komen. Denk aan een buitenschoolse opvang, een OKAN-klas, een groep mensen met een beperking, ... Zo leg je niet alleen contact met een **nieuw publiek**, maar krijg je ook meteen een **kritisch testpanel** over de vloer voordat de zomeractie echt start.

Vorig jaar organiseerde **39%** van de bevroegde organisaties een try-out, waarbij veel organisaties collega's met kinderen uitnodigden of schoolklassen inschakelden. Anderen deden een beroep op lokale vrijwilligersorganisaties voor huiswerkbegeleiding bij kwetsbare gezinnen, of lieten kinderen van de zomerschool de zoektocht testen. Ook kinderen van wie Nederlands niet de thuistaal is, kregen de kans om mee te doen.

Voor sommige organisaties is een try-out lastig door tijdsgebrek of doordat ze hun publiek al goed kennen na jarenlange deelname aan Schatten van Vlieg. Toch blijft het een aanrader, zeker bij nieuwe formats. Of zoals een collega die met haar gezin testte: *"Er kwamen nog een paar aandachtspuntjes naar boven, dus zeker interessant om dit vooraf te doen."*

7. Educatieve hulplijnen

We stellen je graag enkele **kunsteducatieve organisaties** die zich bezighouden met het thema 'horen' en die je kunt inschakelen voor het maken van een zoektocht:

- **aifoon**: Hier draait alles om de kunst van het luisteren. Aifoon creëert installaties en workshops waarin kinderen, jongeren en volwassenen de wereld van geluid verkennen, met als doel ze bewust te maken van klank als een krachtig middel voor expressie en verwondering.

Website: www.aifoon.org

- **Musica (Impulscentrum voor Muziek)** brengt mensen van alle leeftijden in contact met klank en muziek op bijzondere manieren. Ze organiseren klankinstallaties, residenties en workshops zoals in het Klankenbos, waar bezoekers door een openluchtklankmuseum wandelen. Met hun focus op klank en experiment nodigen ze iedereen uit om op een nieuwe manier naar geluid en muziek te luisteren.

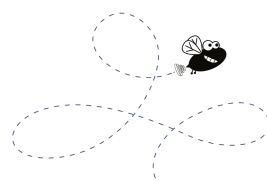
Website: www.musica.be

- **Het Geluidshuis** is bekend om zijn meeslepende hoorspelen en audioproducties, waarin verhalen tot leven komen via geluid en muziek. Ze maken luisterverhalen die jong en oud meenemen op avontuur. Hun producties worden gebruikt in educatieve contexten en zijn toegankelijk voor zowel scholen als gezinnen.

Website: www.geluidshuis.be

- **MATRIX** bevordert de studie en beleving van nieuwe muziek in Vlaanderen. Ze ondersteunen componisten en muzikanten en bieden muziekeducatieve projecten aan die jongeren en volwassenen aansporen om nieuwe muziek te ontdekken en zelf aan de slag te gaan met klankexperimenten.

Website: www.matrix-new-music.be

- **Overtoon** is een platform voor klankkunst in Brussel dat kunstenaars begeleidt in het ontwikkelen van installaties en performances rond geluid. Met residenties en tentoonstellingen biedt Overtoon klankkunstenaars de kans om hun projecten te realiseren en het publiek op een unieke manier te laten luisteren en ervaren.

Website: www.overtoon.org

- Zin in een geluidenverhalenjacht of een sessie klankkleuren? **Jeugd en Muziek Vlaanderen** is meer dan muziek! Met klankenateliers of een heus jeugdorkest, ontdekt je de klanken van allerlei instrumenten. Ze inspireren kinderen en jongeren om muziek op een toegankelijke en speelse manier te beleven. Ze organiseren concerten, muziekworkshops en educatieve projecten waarbij kinderen en jongeren zelf leren creëren en interpreteren, met muziek als middel voor expressie en plezier.

Website: www.jeugdenmuziek.be

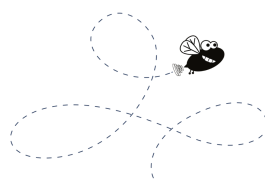
- In de warme experimenteerplek van **Klankennest** kan je leren musiceren. Door ritmisch te bewegen, te zingen, met klanken of juist stilte, liedjes en geluidjes. Via klank-, muziek- en bewegingssessies maken baby's, peuters en kleuters spelenderwijs kennis met geluid en muziek, samen met hun ouders of begeleiders.

Website: www.klankennest.be

- Bij **MOOSS** moet je zijn voor workshops en vormingen. Samen met kinderen en jongeren gaan zij actief aan de slag met muziek, theater, dans, audiovisuele en beeldende kunsten..

Website: www.mooss.org

- **Zonzo Compagnie** zet al jarenlang internationaal de toon met avontuurlijke muziekvoorstellingen en prikkelende projecten voor een jong publiek. Met het **BIG BANG Festival**, dat wereldwijd volle zalen trekt, worden kinderen en

jongeren op speelse wijze ondergedompeld in een muzikale wereld vol verrassingen. Elk jaar tovert het festival cultuurhuizen om tot spannende muzikale speelplaatsen, waar muziek en klankkunst de vrije loop krijgen. Het Muzieklabyrint, een geliefde vaste waarde, laat kinderen een uniek klankdoolhof verkennen waar ze zelf de muziek kunnen ontdekken en ervaren.

Website: www.zonzocompagnie.be

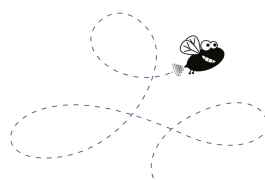
- Geluiden omschrijven blijkt vaak lastiger dan gedacht—maar dit project wil daar verandering in brengen. **Geluidenatlas** nodigt je uit om geluiden te verbeelden en nieuwe woorden te vinden in een interactief, publiek onderzoek. Blader door de geluiden en ontdek welke woorden anderen eraan koppelen, of verken de woorden verdeeld over 9 intrigerende tegenstellingen en beluister de bijbehorende geluiden. Volg live de datavisualisaties en zie hoe het onderzoek zich ontvouwt. Doe mee, vul zelf de bevraging in, en geef klanken een stem!

Website: www.geluidenatlas.aifoon.org

- De **Veerman** werkt samen met **Antwerp Symphony Orchestra** aan De Grote Ontmoeting, waar kinderen op een interactieve en creatieve manier kennis maken met symfonische muziek en hun componisten. Bovendien werken ze graag samen met huizen, organisaties, gezelschappen voor hun expertise in kunsteducatie- en participatie.

Website: www.veerman.be/project/de-grote-ontmoeting

Wij wensen jullie alvast een vruchtbare samenwerking!

8. Samenwerken met partners

Uit de evaluatie bij de cultuurhuizen blijkt dat bijna de helft van de deelnemers samenwerkt met partners. Sommigen voorzien naast de zoektochten in de cultuurhuizen een zoektocht in de hele gemeente, anderen zorgen voor een extra beloning voor families die op meerdere locaties in de gemeente een schat zoeken, soms ontstaan er andere leuke samenwerkingsvormen. Ontdek de voordelen, concrete voorbeelden en mogelijkheden in onze [gids rond samenwerken](#).

9. Communiceren over je zoektocht

Nadat je zoveel werk in de voorbereidingen van je schattenjacht hebt gestopt, is het natuurlijk leuk om tijdens de zomermaanden zoveel mogelijk bezoekers te ontvangen. Het Vliegteam verzamelt tips om jouw schattenjacht in de kijker te zetten bij het grote publiek.

Let er zeker op dat je aan het begin van het seizoen voldoende reclame maakt voor de families die graag op voorhand plannen, maar vergeet de last-minute beslissers niet en zet je evenement voor de start ook nog eens goed in de kijker. Hou de updates in het oog voor de [communicatiegids](#).

10. Belangrijke deadlines

[Hier](#) vind je alle belangrijke deadlines terug!

11. Vragen

Heb je nog vragen? Dan vind je misschien al een antwoord in onze [veelgestelde vragen-lijst](#) of op www.publiq.be/schattenvanvlieg. Antwoord toch niet gevonden? Neem gerust contact op met liesel@publiq.be of elisabeth.aluko@publiq.be.

